Tweemaandelijks tijdschrift
23ste jaargang, 1992/5 (137)
september-oktober

Horizon taal

ISSN 0772-540 X   Afgiftekantoor: ANTWERPEN X

Horizontaal – Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w., 23ste jaargang. Horizontaal is de voortzetting van *Esperanto Panorama.*

Redactie en administratie (België): Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tlf. 03/234 34 00; (Nederland): Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 DW Den Haag.
Abonnementen: Gewoon abonnement: 400,– fr. in België, 22,– gld. in Nederland; vijfjarig abonnement: 1600,– fr. of 88,– gld.; levenslang abonnement: 10 000,– fr. of 550,– gld.
Rekeningen: Voor België 402-5510531-55 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen; voor Nederland: postgiro rek.: 35893975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.
Redacteurs: Guido Van Damme, Jean-Pierre VandenDaele en Paul Peeraerts.
Medewerkers: C. Declerck, P. De Smedt, I. Durwael, A. Humet.
Verantwoordelijke uitgever: Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
Horizontaal verschijnt de eerste van elke oneven maand.
Bijvoegsels bij **Horizontaal** worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto zijn opgesteld. De kosten veroorzaakt door het bijvoegen van het drukwerk worden gefactureerd.
Teksten voor publicatie moeten op de redactie toekomen op de 1ste van de even maand. De redactie houdt zich het recht voor ingezonden teksten, advertenties of bijvoegsels te weigeren of aan te passen. In geval van discussie beslist het Bestuur van de Vlaamse Esperantobond.
Overname van artikels is vrij, mits de bron wordt vermeld en op voorwaarde dat een presentexemplaar aan de redactie wordt gezonden.

uitzicht

Samen met een nieuw schooljaar gaat in de Esperanto-wereld ook een nieuw werkjaar van start. Dat betekent dat de meeste groepen opnieuw met cursussen beginnen. Terwijl ik dit schrijf is het echter nog vakantie en de informatie over die cursussen druppelt slechts met mondjesmaat op de redactie binnen. De meesten zijn immers nog in vakantiestemming (of nog op de vakantiebestemming) en realiseren zich niet meteen dat september er al aankomt.

Nochtans is het belangrijk dat informatie tijdig de redactie van Horizontaal *en het secretariaat van de Vlaamse Esperantobond bereikt. Voor de eerste is dat nodig opdat het septembernummer volledige en accurate informatie over alle cursussen zou bevatten, voor het tweede omdat daar het centraal telefoontoestel staat waarop informatie wordt gevraagd. Het is in het belang van de groepen wanneer die informatie ook voor handen is. Natuurlijk is het te laat gejammerd, wanneer men met de redactie bezig is. De lezer zal echter merken dat er weer een heel pakket cursussen wordt aangeboden. In alle steden waar groepen actief zijn, maar ook in kleinere gemeenten.*

Omdat dit nummer een cursusnummer is, besteden we in ons hoofdartikel aandacht aan een verslag over de „officiële" examensessies van ILEI (in 1991). In een ander artikel vertelt Geert Vanhecke, de nieuwe propaganda-verantwoordelijke van FEL, over zijn eerste ervaringen, waarover hij klaarblijkelijk gemengde gevoelens heeft: overtuiging, verwachting, tegenslag en onbegrip... maar welk doorwinterd esperantist zal dat verwonderen. gvd

De afbeelding op de omslag is een gravure uit een manuscript over alchemie uit 1602, De toegang tot de eeuwige kennis. *In die tijd was er var Esperanto nog geen sprake. Het Latijn kon toen nog tenvolle de taak van (Europese) internationale taal volbrengen. Zal ooit de eerste trede van de trap van het onderwijs in de wereld door het Esperanto worden ingenomen?*
(Afbeelding ontleend aan Newsweek, *1992, 3 feb.)*

Over cursussen en examens

In het artikel dat volgt, houden we enkele theoretische beschouwingen over het inrichten van Esperantocursussen, over Esperantoleerkrachten, diploma's, erkenning enzovoort. Het is een delicate materie: enerzijds zijn er heel wat welwillende enthousiastelingen die een cursus willen inrichten om de taal te verspreiden – en niemand kan hen verhinderen dat te doen – anderzijds zijn heel wat mensen in de Esperantobeweging (zowel bij FEL als op internationaal vlak) bekommerd om de kwaliteit van het Esperanto-onderricht. Daarom proberen zij allerlei normen en richtlijnen uit te vaardigen en te laten accepteren en navolgen. Maar het is vechten tegen de bierkaai, want over echte middelen om te sanctioneren, te honoreren of te verhinderen beschikken ze niet. Voor iedereen die zich geroepen voelt een cursus te gaan leiden is dit artikel ongetwijfeld een vertrekpunt om zich even te beraden. De gewone lezer vindt erin alweer een nieuw aspect dat het voor het Esperanto zo aartsmoeilijk maakt om zich in de wereld waar te maken.

Het onderwijs is vrij

In wezen zijn er twee systemen om diploma's uit te reiken en te erkennen. In het ene systeem, dat in België gangbaar is, legt de staat grosso modo de leerstof vast in een curriculum (het programma) maar hij laat de leerkracht vrij om dat programma in te vullen. Ook voor het beoordelen van de bereikte resultaten is de leerkracht vrij: hij stelt zelf zijn examen op, legt zelf zijn minimum vereisten vast, enz. De staat oefent een zekere controle uit (via steekproeven) en sanctioneert de examens door het (al dan niet) erkennen en homologeren van de examens.

Een tweede systeem, dat o.a. in Groot-Brittannië, Frankrijk en Nederland wordt toegepast, is dat van de staatsexamens. Ook hier legt de staat het programma vast; tot op zekere hoogte behoudt ook hier de leerkracht een zekere autonomie bij het behandelen van de leerstof. Waar het echter op de beoordeling aankomt, staat de leerkracht buiten spel. Een examencommissie stelt het examen op en op een bepaalde dag leggen alle leerlingen in heel het land examen af over een bepaald onderdeel van het curriculum.

Beide systemen hebben hun voor en nadelen en over welk het beste is, kan men ongetwijfeld uren discussiëren... een gedroomd thema voor internationale bijeenkomsten.

Esperanto-examens

In de Esperantowereld komen beide systemen ook voor, maar er is een niet aflatend pogen om iets in de aard van het „staatsexamen" te organiseren. Dat gebeurt op nationaal vlak (voorbeeld hiervoor is UFE; in hun tijdschrift *Franca Esperantisto* (nrs 417 en 433) vind je typevoorbeelden van examens. De lesgevers van de verschillende groepen kunnen die examens aanvragen en aan hun leerlingen wordt dan een door UFE erkend

diploma uitgereikt. Ook ILEI (de internationale organisatie van Esperanto-leerkrachten) past dat systeem toe.

De houding van FEL

De Vlaamse Esperantobond, hoe kan het anders, is overgeleverd aan het Belgische systeem. Nochtans probeert hij enige norm in verband met cursussen op te leggen en tendeert hij naar het examensysteem van UFE en ILEI.

Tijdens een jaarvergadering werden enkele summiere normen vastgelegd: een snelcursus zou minstens 14 uur moeten beslaan; een basiscursus 30 tot 60 uur in 2 of 3 niveaus. Ook over het programma werden enkele richtlijnen gegeven. Ook aan de cursusleiders werden een aantal eisen tot erkenning gesteld. Die mensen die reeds cursussen gaven, kregen een geregulariseerd statuut: gewoon door zich als cursusleider op te geven, verwierf men zijn erkenning. Voor de toekomst zouden enkel personen die hetzij over officiële diploma's (pedagogisch en Esperanto) beschikken, of personen die voor een jury door het bestuur van FEL goedgekeurd, examen hebben afgelegd, een door FEL erkende cursus kunnen leiden.

Leerlingen die examen afleggen na zo'n door FEL erkende cursus, zouden een FEL-diploma ontvangen.

Het ligt voor de hand dat deze beleidslijnen van FEL slechts een beperkt succes kunnen hebben. Onze grondwet zegt dat het onderwijs vrij is, en niemand kan wie dan ook verhinderen om wat dan ook te onderrichten. In tegenstelling tot de Belgische staat (die diploma's erkent, onderwijs subsidieert, leerkrachten betaalt) beschikt FEL niet over middelen om zijn beleid af te dwingen. Hij kan enkel een beroep doen op goede wil en het vrijwillig aanvaarden van de gestelde eisen.

Eén drukkingsmiddel heeft het wel: enkel cursussen ingericht volgens zijn normen en door erkende cursusleiders zouden in *Horizontaal* worden gepubliceerd. Toch werd deze voorwaarde niet expliciet in het protocol van bovenvermelde vergadering opgenomen.

Zin van centrale examens

Juist door het ontbreken van elke controle door de staat of een andere officiële instantie, heeft het voor het Esperanto zin om een gecentraliseerd examensysteem toe te passen. Naast het afbakenen van de leerstof en het veilig stellen van het beheersingsniveau van de taal heeft zo'n centraal systeem nog een ander belangrijk voordeel: omdat de examens centraal geregeld zijn, kan men vrij gemakkelijk een betrouwbare statistiek opstellen: hoeveel leerlingen zijn er (voor een examen) ingeschreven; hoeveel hebben het afgelegd; hoeveel zijn er geslaagd en met welke resultaten... Om naar buiten toe een zekere waarde aan de diploma's toe te kennen, is het onmisbaar dat groepen zich bij de keuze van hun cursusleiders richten naar de wensen van FEL (of misschien beter nog die van ILEI) en ook de in de Esperantowereld als officieel aanvaarde examens zouden gebruiken.

Flandra Esperanto-Ligo

ATESTO

La subskribintoj deklaras, ke
sekvis Esperantokurson de ĝis dum
horoj. La kurso konsistis el la jenaj temoj:

Om dit artikel te illustreren volgt nog een perscommuniqué van ILEI over de resultaten van de examens van 1991:

Cent du kandidatoj sukcesis en la lingvaj ekzamenoj de UEA/ILEI en 1991 – 35 je la elementa kaj 67 je la meza nivelo. Tio estas pli ol sume en la antaŭaj du jaroj, de post la relanĉo en 1989. Rekorda estis ankaŭ la nombro da sesioj: dek en ok landoj: Belgio (13 sukcesintoj), Bulgario (13), Ĉinio (27 en tri sesioj), Germanio (1), Hungario (10), Jugoslavio (2), Rumanio (21) kaj la UK en Norvegio (15).

Klare la ekzamenoj disiras en la mondon kaj atingas la bezonlokojn, kie naciaj ekzamenoj ne ekzistas, ĉu pro manko de fortoj, ĉu pro konscia decido – kiel en Belgio – ke preferindas dediĉi la fortojn al aliaj taskoj. Aliflanke, la ekspansio en landoj kun neokcidentaj ekonomioj signifas, ke la kvanta sukceso ne havas por ILEI kompareblan financan reenon.

Ĉar la nuna sekretario transdonas la administradon al nova ekde januaro 1992, estas taŭga okazo resumi la tri jarojn 1989-91. Estis organizitaj 26 sesioj en 15 landoj en 4 kontinentoj kun 186 sukcesintoj (66 elemente kaj 120 meze) el 31 landoj el ĉiuj kvin kontinentoj (63 el okcidenta Eŭropo, 52 el orienta, 43 el Azio, 23 el Ameriko, 4 el Afriko kaj unu el Oceanio). Rumanio gastigis la plej grandan sesion, dum Ĉinio organizis la plej grandan nombron da sesioj en unu jaro (tri). Ĝi plie havas la plej grandan nombron da sukcesintoj (41) kaj dividas kun Svislando la rekordon por la nombro da sesioj tra la tri jaroj. Tiom intensa ofertado postulas daŭran kreadon de novaj testoj kaj tio tre forte premas la limigitajn rimedojn de ILEI; kompetentaj kunlaborantoj estas bonvenaj. Alia daŭre nesolvita paŝo estas iel agnoskigi la ekzamenojn ĉe ekstermovada eduka instanco.

En 1992 sesioj estas planataj en Ĉinio, en Zagrebo, en la UK kaj eble en kastelo Grésillon. Centroj aŭ asocioj dezirantaj gastigi ekzamenan sesion, kaj kunlaboremuloj, bv. kontakti la novan sekretarion de IEK, s-ino Marie Hunninck, Esperanto, Centre Culturel „La Charité", BP 136, F-84200 Carpentras, Francio.

(Detala protokolo aperis en numero 92-1 de Internacia Pedagogia Revuo*)*

SLEUTELGAT

Het gebeurt niet vaak dat iemand omwille van verwezenlijkingen met Esperanto ergens een officiële erkenning ontvangt. Wanneer dat dan wel eens gebeurt, is het de moeite van het vermelden waard: W.M.A. De Smet van Kalmthout werd door het *International Biographical Centre* van Cambridge (GB) gekozen tot Internationaal Man van het Jaar 1991-1992 omwille van de introductie van een nieuw internationaal systeem voor de biologische nomenclatuur. (Zie Horizontaal 1991/4)

Duizend woorden om te beginnen

In het taalonderwijs spelen woordenlijsten met de meest frequente woorden een belangrijke rol. Nu is frequentietelling een omstreden bezigheid. Immers het is niet zo eenvoudig om een evenwichtig geheel van taalgebruik (geschreven en gesproken) bijeen te brengen om daarin te gaan tellen hoe vaak elk woord voorkomt. Bedenk zelf maar even dat de taal van de krant nogal verschilt van het taalgebruik thuis. Hoe vaak spreek je thuis niet over bloemen, vogels, diverse insekten... nochtans ligt het niet voor de hand dat je een woord als oorworm of vergeet-mij-nietje in een basiswoordenlijst zult terugvinden.

Maar goed, die lijsten bestaan, en ook het Esperanto beschikt over minstens één: de woordenlijst van *Kontakto*. Die lijst wordt elk jaar in dat tijdschrift gepubliceerd (zie *Horizontaal* 1992/2). Het mag dan ook verwondering wekken dat je diezelfde lijst in een aparte publikatie terugvindt: „Baza vortlisto Kontakto", uitgegeven door Esperanto 2000 te Leuven. Het boekje omvat nauwelijks 32 pagina's maar is keurig verzorgd uitgegeven. En de leerlingen van het eerste jaar zullen er ongetwijfeld nut van hebben, want de woordenlijst is een woordenboekje geworden: achter iedere wortel vind je de letters i, o of a (of meerdere ervan) om aan te duiden of de basisafleiding van die wortel werkwoord, zelfstandig naamwoord of bijvoeglijk naamwoord is, en dan de vertaling in het Nederlands. (Wanneer de basisafleiding meer dan één woordsoort is krijg je ook meer vertalingen.)

Ter illustratie de wortel blov- leidt tot zowel blovi als blovo: je vindt dus i/o en de vertalingen blazen, waaien/windstoot.

Na de basiswoordenlijst vinden we in aparte lijstjes: de voornaamwoorden, de getallen, de voorvoegsels, de namen van dagen en maanden, een lijst met enkele bijzondere samenstellingen en tenslotte, uiterst nuttig, een lijst met vaak voorkomende afkortingen.

De samensteller wijst er nog op dat voor elk woord slechts één vertaling wordt gegeven, voor meer verfijnde vertalingen verwijst hij naar een echt woordenboek.

Laat ons de bespreking afronden: het gaat hier om een echt „klein-nood", laat dat nou eens een stukje van de verplichte leerstof voor elke basiscursus Esperanto worden.

gvd

Baza vortlisto Kontakto, Esperanto-Nederlands. Zonder auteursnaam, uitgegeven door Esperanto 2000, Leuven. 32 p. Prijs 50, fr. Te bestellen bij FEL of bij de uitgever (p/a Duisburgsestraat 12, 3001 Heverlee). Bestellingen vanaf 10 exemplaren genieten bij de uitgever van een aanzienlijke reductie.

Propaganda voor Esperanto

Om ervoor te zorgen dat meer mensen Esperanto gaan leren, is het uiteraard noodzakelijk dat ze voldoende geïnformeerd worden over de taal, haar betrachtingen, en haar mogelijkheden. Hoe vaak hoor ik in mijn kennissenkring niet zeggen dat men zo zelden over Esperanto hoort spreken? Toen ik in februari van dit jaar mijn 19 maanden durende burgerdienst bij de Vlaamse Esperantobond begon, nam ik mij voor daaraan iets te veranderen. Maar ik was niet de eerste die zo dacht!

Toen ik nog in de wieg lag, had reeds een grote reeks excellente Belgische esperantisten heel wat propaganda gemaakt voor de internationale taal. Uiteraard zijn wij die mensen hiervoor bijzonder dankbaar. Maar ondanks al deze propaganda hebben veel Belgen nog nooit over Esperanto gehoord, of hebben ze er een totaal verkeerde voorstelling van.

Om een groot publiek te bereiken, spelen de gesproken media en de geschreven pers ongetwijfeld een belangrijke rol. In heel wat Vlaamse kranten en tijdschriften zijn er in de loop der jaren relatief veel artikels over Esperanto verschenen. Ook de BRTN-radio heeft al meerdere malen interesse vertoond. Ik was dolgelukkig toen Michel Follet, nadat ik hem een brief had geschreven, mij op 8 maart de kans bood om mijn verhaal te vertellen in zijn inmiddels verdwenen programma „Kop of Flet" op Radio 2. Ondanks de grote luisterdichtheid van dit programma (800.000 luisteraars), bleef het aantal reacties bijzonder magertjes: slechts 16 informatie-aanvragen. Ook mijn campagne in april (4 kranteartikels en 2 radio-interviews), naar aanleiding van het 75-jarig overlijden van Zamenhof, heeft niet indrukwekkend veel reacties losgemaakt. Van alle mensen die informatie vragen, leert volgens mij ongeveer 5% daadwerkelijk de taal.

Ik heb reeds ervaren dat men er niet goed aan doet om Esperanto te fantastisch voor te stellen. Vele mensen staan zeer sceptisch tegenover alle voordelen die Esperanto zou hebben, en dat verscherpt enkel het idee dat esperantisten naïeve idealisten zijn. Uiteraard zijn er ook mensen met dovemansoren. Probeer hen maar eens te overtuigen!

Een andere fout, die ik ook al heb gemaakt, is het feit dat esperantisten de nationale wereldtalen, met aan kop natuurlijk het Engels, wel eens durven aanvallen. Blijkbaar kan het vele mensen niet schelen dat de huidige wereldtaal niet neutraal is. „Er zullen altijd volkeren bevoordeeld worden", zegt men dan. Voortaan probeer ik bij mijn propaganda het Esperanto voor te stellen als een middel om internationale vriendschappen aan te gaan, zonder te laten uitschijnen dat dit met andere talen niet mogelijk zou zijn.

Verder lijkt het mij uitermate belangrijk dat de Esperanto-beweging modern overkomt. Ik heb mij ooit vreselijk geërgerd toen ik merkte dat de Vlaamse Esperantobond op een beurs voornamelijk oude boeken tentoonstelde, en een lading groene sterren. Als men een nieuw logo en een nieuwe huisstijl ontwerpt, moet men ermee naar buiten treden!

Ondanks dit alles blijf ik mijn taak met veel enthousiasme verderzetten, en laat ik mij niet ontmoedigen door tegenslagen en kritieken. Onlangs heeft een jongerentijdschrift een artikel van mij geweigerd omdat, volgens de redacteurs, de jongeren Esperanto helemaal niet interessant vinden. Ben ik dan al zo oud?

gv

Ook dit jaar worden er weer een hele reeks cursussen opgezet. We proberen ze overzichtelijk voor te stellen. Bij elke gemeente plaatsen we vooraan één of meer telefoonnummers waar men nadere informatie over de plaatselijke cursussen kan krijgen. Dat maak snel contact opnemen gemakkelijker. Specifieke nummers voor bepaalde cursussen staan bij de informatie over die cursus zelf.

AALST ***(053) 70 01 89***

Hier wordt dit jaar jammer genoeg geen beginnerscursus georganiseerd. Voor mensen die vorig jaar of vroeger reeds een cursus volgden is er wel een vervolg cursus.

Plaats: In de Vrije Handels- en Taalleergangen (SMI), Dendermondse Steenweg, 9300 Aalst.

Tijd: telkens op zaterdag vanaf 3 oktober tot eind mei van 9.20 tot 11.10 uur.

Prijs: 1 500,– fr., cursusmateriaal inbegrepen.

Inlichtingen en inschrijvingen: mevr. Marie-Roza De Wolf, tlf.: (053) 78 82 69.

ANTWERPEN ***(03) 234 34 00***
(03) 239 21 69
(03) 440 30 92

Zoals ieder jaar is er de officiële Esperanto-cursus aan het stedelijk onderwijs te Antwerpen. Cursus in twee niveaus: elementair (1 jaar, 6 u/w); praktische kennis (2 jaar, 6 u/w).

Plaats: Instituut voor Stedelijk Onderwijs, Quellinstraat 31, 2018 Antwerpen, tlf. (03) 231 74 57.

Tijd: Op dinsdag- en donderdagavond van 18.30 tot 21.00 uur volgens het officiële schooljaar.

Prijs: 2 500,– fr.

Inschrijvingen: vanaf eind augustus op de school zelf, tijdens de lesuren.

Inlichtingen: dhr. Alex Humet, tlf.: (03) 239 21 69.

Info-avond over andere cursusmogelijkheden op vrijdag 4 september 1992, om 20.00 uur in het clublokaal van „La Verda Stelo", Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Inlichtingen: mevr. Iwona De Weerdt-Kocięba, tlf.: (03) 440 30 92.

BERINGEN ***(011) 42 80 20***

Cursus voor beginners.

Plaats: Molenhof, Geiteling (z.n.), Beringen-Centrum.

Tijd: Start met een info-dag op vrijdag 9 oktober 1992 om 20 uur. De cursus omvat 20 lessen telkens op vrijdag van 19 tot 21 uur.

Prijs: 3 000,– fr., cursusmateriaal inbegrepen.

Inlichtingen en inschrijvingen: dhr. Bob Rombaut, tlf.: (011) 42 80 20.

BRUGGE ***(050) 35 49 35***
(050) 34 14 69
(050) 31 59 64

Cursus voor beginners.

Plaats: Hof van Watervliet, Oude Burg 27, 8000 Brugge.

Tijd: zaterdag 19 september van 10 tot 12 uur: informatiebijeenkomst. Vanaf zaterdag 26 september start de cursus zelf telkens van 10 tot 12 uur.

Prijs: 1 200,– fr.

Inlichtingen en inschrijvingen: Johan Van Eenoo, tlf.: (050) 34 71 92.

BRUSSEL ***(02) 569 17 83***
(02) 358 42 14
(02) 358 89 54
(02) 332 08 68

Nadere informatie niet toegekomen.

DEINZE* *(091) 27 73 25*

Cursus voor beginners.

Plaats: Jeugdcentrum Brielpoort te Deinze.

Tijd: Niet meegedeeld.

Prijs: Niet meegedeeld.

Inlichtingen en inschrijvingen: dhr. Geert Dedappere, tlf.: (091) 27 73 25.

FOS* *(091) 27 48 41*
(016) 81 52 46
(059) 80 33 01

De onafhankelijke scoutsbeweging richt op maar liefst drie plaatsen een snelcursus Esperanto in, nl. in Laarne, Oostende (Bredene) en Tienen. Voor nadere informatie zie onder die gemeenten.

GENK *(011) 35 95 42*

Esperantocursus voor beginners in 20 lessen.

Plaats: Cultureel Centrum van Genk, Dieplaan (z.n.).

Tijd: Start met info-dag op woensdag 23 september 1992 om 20 uur. De cursus zelf heeft plaats telkens op dinsdag van 19 tot 21 uur.

Prijs: 3 000,– fr., cursusmateriaal inbegrepen.

Inlichtingen en inschrijvingen: dhr. Mathieu Habex, tlf.: (011) 35 95 42.

GENT *(091) 25 68 05*
(091) 21 10 02

Cursus in 2 niveaus. Eerste jaar woordenschat en grammatica; tweede jaar vervolmaking en conversatie.

Plaats: Volkshogeschool, Bargiekaai 1 (3de verdieping), 9000 Gent.

Tijd: Info-avond op dinsdag 8 september 1992 om 19.30 uur; de cursus zelf start op dinsdag 15 september 1992 om 19.00 uur.

Prijs: niet meegedeeld.

Inlichtingen en inschrijvingen: mevr. Katja Lödör, tlf.: (091) 21 10 02.

HASSELT *(011) 25 34 67*

Ook dit jaar lopen er weer twee cursussen in de Limburgse provinciehoofdstad.

Cursus voor beginners in 15 lessen.

Plaats: Cultureel Centrum, Kunstlaan, Hasselt.

Tijd: Start met info-dag op maandag 21 september 1992 om 20 uur; de cursus zelf loopt ook op maandag van 20 tot 22 uur.

Prijs: 3000,– fr., cursusmateriaal inbegrepen.

Inlichtingen en inschrijvingen: dhr. Peter Berx, tlf.: (011) 23 30 93 (na 18 uur)

Cursus voor beginners in 20 lessen.

Plaats: Doppahuis, Ambachtschoolstraat 19/5, 3500 Hasselt.

Tijd: Start met info-dag op donderdag 10 september 1992 vanaf 13 uur; de cursus loopt op maandag van 19 tot 21.30 uur.

Prijs: 3000,– fr., cursusmateriaal inbegrepen.

Inlichtingen en inschrijvingen: dhr. Marcel Aerts, tlf. (011) 25 34 67.

HOUTHALEN *(011) 52 29 02*

Cursus voor beginners in 20 lessen.

Plaats: Cultureel Centrum, De Drij Berlengs, Vredelaan, 3530 Houthalen.

Tijd: start met info-dag op woensdag 7 oktober 1992 om 20 uur. De cursus zelf loopt eveneens op woensdag van 20 tot 22 uur.

Prijs: 5 000,– fr., cursusmateriaal inbegrepen.°

Inlichtingen en inschrijvingen: dhr. Jos Vandebergh, tlf.: (011) 52 29 02.

° Er zijn cursussen verkrijgbaar voor zelfstudie (met of zonder begeleiding),

2 000,– fr. voor cursusboek, woordenboek en de bijhorende cassette.

KORTRIJK ***(056) 21 31 06***

Hier kan je zowel overdag als 's avonds cursus volgen.

Dagcursus:

Plaats: Cultureel Centrum, Oude Dekenij, St.-Maartenskerkhof 8, 8500 Kortrijk.

Tijd: iedere vrijdag van 14 tot 16 uur, start begin oktober, de precieze datum wordt later vastgesteld.

Prijs: 1 000,– fr. voor leden, 1 500,– fr. voor niet leden.

Avondcursus voor studerenden:

Plaats: Cultureel Centrum, Oude Dekenij (adres zie boven).

Tijd: Dag en uur nog niet bepaald.

Prijs: 1 000,– fr., alles inbegrepen.

Avondcursus voor anderen:

Plaats: Cultureel Centrum, Oude Dekenij (adres zie boven).

Tijd: Start in oktober maar dag en uur zijn nog niet vastgesteld.

Prijs: 1 500,– fr., alles inbegrepen.

Inlichtingen en inschrijvingen: dhr. Jan Hanssens, tlf.: (056) 21 31 06.

LAARNE ***(091) 27 48 41***

Snelcursus FOS voor scouts vanaf 13 jaar.

Plaats: FOS-secretariaat te Laarne.

Tijd: op 10, 17 en 24 oktober 1992 en op 14 november 1992.

Prijs: 400,– fr., te storten op rek SEL-Belgio 000-1646460-79, Driesdreef 8, 9030 Gent. In de prijs is cursusmateriaal en lidmaatschap van SEL inbegrepen.

Inlichtingen: dhr. A. Bouman, tlf.: (091) 27 48 41.

LEUVEN ***(016) 53 58 92***

In de stad van de studenten loopt een spoedcursus en een avondcursus. Informatie-avond op woensdag 21 oktober van 19.30 tot 22 uur in het Cultureel Centrum, Romaanse Poort, Brusselsestraat 63, 3000 Leuven.

Spoedcursus, gericht op mensen met enige talenkennis die nog niets van het Esperanto afweten.

Plaats: Cultureel Centrum, Romaanse Poort (adres zie boven).

Tijd: één weekeinde, 24 en 25 oktober 1992 van 9 tot 12 en van 13 tot 17 uur.

Prijs: 1 500,– fr. (1-adresprijs voor 2 of meer personen die op hetzelfde adres wonen: 3 000,– fr.)

Inschrijving (tijdens de info-avond of per brief – Esperanto 2000, Boerenkrijglaan 20, 3120 Tremelo) is verplicht; inschrijvingsgeld kan overgemaakt op rek. 734-3331944-03 van Esperanto 2000 vzw, Leuven.

Inlichtingen: dhr. Bert Boon, tlf.: (016) 53 58 92.

Avondcursus voor beginners, zonder voorkennis van de taal.

Plaats: Cultureel Centrum, Romaanse Poort (adres zie boven).

Tijd: Start woensdag 28 oktober 1992 van 19.30 tot 21.30 uur; elke woensdag behalve in de Kerstvakantie.

Prijs: 2000,– fr., alles inbegrepen; 1-adresprijs: 4000,– fr.

Inlichtingen en inschrijvingen: dhr. Bert Boon, tlf.: (016) 53 58 92.

LOKEREN ***(052) 21 26 77***

Cursus start begin oktober, nadere informatie bij dhr. Petro Desmedt, tlf. (052) 21 26 77.

MOL* ***(03) 234 34 00***

Cursus voor jongeren in 15 lessen.

Plaats: Jeugdcentrum van Mol, Edmond

Van Hoofstraat 3, 2400 Mol.
Tijd: Start op maandag 7 september 1992 van 17 tot 19 uur.
Prijs: Nog niet vastgesteld.
Inlichtingen en inschrijvingen: Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen; tlf. (03) 234 34 00.

NEDERLAND ***(070) 355 66 77***

de cursussen in Nederland werden niet opgenomen. Nadere informatie daarover kan worden gevraagd bij het Esperanto centrum Nederland (ECN), Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tlf.: (070) 355 66 77 (op werkdagen van 10 tot 15 uur).
Op hetzelfde adres zijn ook het Nationaal Informatie Centrum en het Internationaal Esperanto-Instituut (IEI) gevestigd. Zij zorgen voor de verspreiding van cursussen voor zelfstudie, een schriftelijke cursus die toegang geeft tot het *elementa Ekzameno* (basis examen) en voor de coördinatie van de lerarenopleiding volgens de Cseh-methode.

OOSTENDE ***(059) 50 27 08***
(059) 80 06 95
(059) 70 29 14

Diverse cursussen voor beginners, jongeren, gevorderden, leerlingen van de lagere school en scouts.
A-cursus voor beginners: 25 lessen van anderhalf uur.
Plaats: Den Anklap, Leffingestraat 85, 8400 Oostende.
Tijd: vrijdag 2 oktober 1992 om 19 uur.
Prijs: 1 500,– fr., inbegrepen zijn: huur lokaal, lesmateriaal, lidgeld La Konko en het clubblad.
B-cursus voor gevorderden: 25 lessen van anderhalf uur.
Plaats: Den Anklap (adres zie boven).
Tijd: vrijdag 2 oktober 1992 om 20.30 uur.
Prijs: 1 500,– fr., inbegrepen zijn: huur lokaal, lesmateriaal, lidgeld La Konko en het clubblad.
Inlichtingen en inschrijvingen: dhr. Raymond Wylleman, tlf.: (059) 50 27 08.

In de stedelijke lagere school E. Van Glabbeke, August Vermeylenstraat 71, wordt tweemaal per week tijdens de lunchpauze op vrijwillige basis Esperanto-les gegeven aan de leerlingen van het 4de, 5de en 6de leerjaar. De cursus is gratis en enkel toegankelijk voor leerlingen van de school. Het is reeds het tweede jaar dat deze cursus wordt ingericht, in het kader van Monda-rondo, een initiatief uit San Diego, USA.

Snelcursus van FOS, voor scouts vanaf 13 jaar
Plaats: lokaal van de 210de Dakota's te Bredene.
Tijd: 3, 10, 17 en 24 of 31 oktober 1992.
Prijs: 400,– fr., over te maken vóór 28 september op rek. 000-1646460-79 t.n.v. SEL-Belgio, Driesdreef 8, 9030 Gent. In de prijs is cursusmateriaal en het lidgeld van SEL inbegrepen.
Inlichtingen en inschrijvingen: Heidi Goes, tlf. (059) 80 33 01.

PEER ***(011) 63 55 92***

Cursus voor beginners.
Plaats: IMA, Baan naar Bree 6, Peer.
Tijd: Info-dag op donderdag 24 september 1992 om 20 uur. De cursus (20 lessen) heeft plaats op donderdag van 20 tot 22 uur.
Prijs: 3 000,– fr., cursusmateriaal inbegrepen.
Inlichtingen en inschrijvingen: dhr. Henri Schutters, tlf. (011) 63 55 92.

TIENEN ***(016) 81 52 46***

Snelcursus FOS voor scouts vanaf 13 jaar.

Plaats: Lokaal van de 214de Klimop te Tienen.

Tijd: Op 3, 10, 17, 24 en 31 oktober 1992.

Prijs: 400,– fr., over te maken vóór 28 september op rek. 000-1646460-79 t.n.v. SEL-Belgio, Driesdreef 8, 9030 Gent; cursusmateriaal en lidmaatschap SEL inbegrepen.

Inlichtingen: dhr. Nico Boon, tlf.: (016) 81 52 46.

* De cursussen te Deinze en Mol en die ingericht door FOS vallen buiten de door FEL gepromoveerde criteria. Omdat ze zich tot een specifieke doelgroep (nl. scouts) of tot jongeren wenden en worden ingericht op plaatsen waar geen groepen actief zijn, oordeelde de redactie het aangewezen deze cursussen toch in het pakket te vermelden.

Vlaamse Esperantobond

(03) 234 34 00

Voor informatie over alle cursussen kan u steeds terecht op het secretariaat van de vlaamse Esperantobond. Heeft u geen tijd om regelmatig een cursus te volgen of wordt er geen ingericht in uw buurt, dan kan u toch nog de taal leren hetzij via de *Correspondentiecursus* hetzij via de *Cursus voor zelfstudie*.

Met de eerste studeer je thuis op eigen tempo, maar je stuurt wel regelmatig taken naar een begeleider, die ze corrigeert en terugstuurt. Deze cursus kost 1000 – fr., (1 200,– fr. met cassette met uitspraakvoorbeelden) en omvat 20 lessen.

De cursus voor zelfstudie is een volledig pakket: cursusboek volgens de geprogrammeerde instructie, cassette met voorbeelden en oefeningen en een woordenboek. Hij kost 1 495,– fr.

DOEN... OF LATEN

Met de start van het nieuwe school- academie- en cursusjaar organiseert de Vlaamse Esperantobond te Antwerpen een speciale snelcursus. Hij wordt gegeven op zaterdag 5, 12 19 en 26 september in het Esperantohuis te Antwerpen, Frankrijklei 140, tlf.: (03) 234 34 00.

Lesgever is de in België wonende Catalaan, Alex Humet, leraar Esperanto aan de Stedelijke Avondleergangen in de Quellinstraat en sinds kort ook voorzitter van de Vlaamse Esperantobond.

De snelcursus — die een grondige inleiding tot de taal verzekert — kost 1500,– fr. (900,– fr. voor studenten), inclusief cursusmateriaal van de Amerikaanse linguïst Dennis Keefe. Na de cursus kan men de studie van de internationale taal verderzetten o.a. met het zelfstudiepakket Esperanto Programita of actief de Esperantowereld binnenstappen door deel te nemen aan tal van congressen, weekends of andere bijeenkomsten.

Economischer, maar veel minder literair (1)

Arturo Alfandari – de ontwerper van Neo, de kunsttaal die in dit en het volgend nummer aan bod komt – was een rijke Italiaanse zakenman. In tegenstelling tot Zamenhof bracht hij geen beperkt project uit, dat door ingebouwde groeikracht en middels de taalgemeenschap tot ontplooiing zou moeten komen, maar een volledig uitgewerkte taal: spraakkunst, taalgids, woordenboek (in twee richtingen) en een kleine bloemlezing van proza en poëzie, alles in één boek. De eerste druk was een Franstalige luxe-uitgave, die gevolgd werd door een bescheidener en minder omvangrijke in het Engels.

Op die boeken volgde jarenlang een reeks bulletins met oefenmateriaal, korte vertalingen, en verbeteringen: o.a. hervormingen, waarmee zekere Esperanto-elementen in ere werden hersteld (imperatief werd -u, in plaats van -i, die ook de noemvorm aangeeft).

Het valt op, dat vertalingen van gedichten nooit de vorm respecteren en geen rijm hebben, in tegenstelling tot vertalingen in het Esperanto. Het is duidelijk dat het ontbreken van de accusatief en de gevolgen daarvan, het zo goed als onmogelijk maken om rijm te vertalen.

Dertig jaar geleden bezocht ik hem persoonlijk in zijn appartement in Brussel. Hij kende Esperanto, het was zijn uitgangspunt, de basistrekken ervan had hij dan ook overgenomen. Hij had echter kritiek op samengestelde woorden als „grandegulo" (reus) en „malgrandegulo" (dwerg), maar wist blijkbaar niet dat wij ook toen reeds de woorden „giganto" en „nano" gebruikten. Zijn grootste bezwaar

Zi for for.

betrof werkwoordsvormen als: mi estas trinkinta (akvon) – in zijn taal inderdaad korter: mi ar bat (ak). Hij wist niet, dat die vormen niet courant gebruikt worden; wij zeggen immers: mi trinkis.

Zijn eerste eis was bondigheid: hij maakte daarom dezelfde fout als Schleyer en verminkte zijn woorden tot onherkenbaarheid. Aldus ging Neo lijken op een verzoening tussen Volapük en Esperanto. Het resultaat daarvan kan nauwelijks bevredigend zijn.

Ter illustratie volgen hier een aantal woorden. Hoeveel daarvan zou een gemiddeld leerling herkennen en kunnen onthouden?

> Kal (qualité), sil (silence), prom (promesse), om (homme), ezo (oiseau), fyok (phoque) yargo (argot), yash (hache), syen (sein), zen (gêne), ensi (commencer), ronden (hirondelle), zun (genou), yor (horreur), is (dix), alyev (élève), uto (utilisation), shen (scène), shenso (science), shom

(chômage), duom (dôme) eklo (éclair), shakser (chaque soir), dep (depuis), plul (plusieurs), duf (difficulté), dufa (difficile), sef (soif), sefi (avoir solf), dur (durée), dora (hard), def (différence), val (valeur), suf (suffisance), er (air), xal (écaille, scale, schub), spal (épaule), klod (clou), fir (fer), yo (il y a, ago, geleden); ix (felix, geluk), ik (hic, hier); glos (tong), ip (paard), ep (lever), ek (hecto, honderd); nel (nagel/in de), lap (lapiz, potlood); pli (please), nus (nice), sizo (season), kab (cabbage, kool), mat (matter), nir (near), kleva (clever), tud (Tuesday), sun (soon), spun (spoon), grep (grapefruit), lon (lening), numbo (nummer), num (aantal), prizo (gevangenis), dango (gevaar); kof (aankoop), bod (vloer), vun (wonde), enko (kleinzoon), kundo (klant); yem (winter), dengo (geld); exep (uitzondering), kop (kopie), pirso (peer), spek (spiegel), elo (helikopter), telgo (telegram), yato (hiaat), memo (geheugen), kolnel, vazlin.

Alfandari was van mening dat Neo de oplossing kon brengen die een eind zou maken aan de taalstrijd tussen Vlamingen en Walen. Om ons gunstig te stemmen heeft hij, naast woorden uit het Latijn, Grieks, Frans, Engels, Duits, Italiaans, Spaans en Russisch, ook Nederlandse woorden opgenomen. Pep (peper), ong (honger), duldo (geduld), eldo (held), zom (zomer), elpo (hulp), elper (helper), al uk del fok (au coin du feu), dondo (donder), snela (gezwind), fali (een fout begaan, falen), zwanzi (schertsen), uf (hoefijzer), kam (kamer), bad, dak, witlof.

In de lijst is het aantal éénlettergreepwoorden opvallend in de meerderheid. Er komen ook wel „hele" voor, zoals: animal, kompliment, komisaryado, knikerboker. Er is geen aanwijsbare reden waarom die niet werden gesnoeid en ze doen daarom vreemd aan in de rest van het gezelschap.

De uitgang (o) van het naamwoord wordt in het enkelvoud meestal weggelaten. Un gran dom (een groot huis); domos granas; nus let domos (mooie kleine huizen); domos nusas e letas. Het zal de lezer opvallen dat de grammaticaregels voor de meervoudsaanduiding niet zo eenvoudig zijn.

De frequentste werkwoorden hebben naast een lange ook een korte vorm: lasi (li), trovi (tri), bevi (bi), fari (fi), aski (ski), iri (gi), meti (ti), voli (vi). Vervelend en verwarrend is wel dat die vorm vervoegd vaak gelijkvormig is met een naamwoord. Zi for for (ili faros truon, ze zullen een gat maken), il bir bir (li trinkis bieron, hij dronk bier), il bar al bar (hij drinkt aan de bar), ki bir bor (wie dronk, zal drinken); bor (boter).

Alvast nog enkele werkwoorden: i (hebben), si (zijn), pi (kunnen), di (geven), pri (nemen), spi (weten), kri (geloven), shi (moeten), sti (zich bevinden, zich voelen), oxi (gebeuren), tuli (afnemen), farti (vertrekken), exi (buitengaan), edi (eten), kursi (lopen), rispi (antwoorden), rici (ontvangen), ripi (herhalen), kadi (vallen), taci (zwijgen), dezi (wensen), vozi (toewensen), udi (horen), mindi (betekenen). De uitgang weglaten of vervangen door -o levert naamwoorden op. Ook bij andere werkwoordvormen komen dubbelvormen voor: vidi (zien): vidandi = si vidanda; vidindi = si vidinda; vidondi = si vidonda; vidati = si vidat (gezien worden)

In het volgend nummer geven we wat zinnetjes als illustratie en komen we ook terug op enkele bijzonder aspekten van Neo. In afwachting kan de ijverige lezer proberen of hij met de steentjes die hij hier gekregen heeft wat op poten kan zet-

Jongeren Informatiedag
zaterdag 12 september 1992

Omdat in september en oktober op een tiental plaatsen in Vlaanderen nieuwe cursussen van start gaan, organiseert de Vlaamse Esperantobond een info-dag voor jongeren in jeugdhuis OKAPI, Kerkstraat 16, 9160 te Lokeren, van 14 tot 18 uur. Iedereen is welkom! Toegang gratis.

Voor inlichtingen:
Vlaamse Esperantobond
Frankrijklei 140
2000 Antwerpen
tlf.: (03) 234 34 00

Voor een wereld van verdraagzaamheid en vrede waarin gelijkwaardige communicatie tussen verschillende nationaliteiten en taalgemeenschappen geen probleem vormt, is er een eenvoudige oplossing: de neutrale internationale taal Esperanto: van hart tot hart.

Faulhaber weekeinde

Het Faulhaber weekeinde vindt plaats op 13, 14 en 15 november 1992 in het Natuurvriendenhuis De Bosbeek te Bennekom (tussen Utrecht en Arnhem). Het thema dit jaar is: Eŭropo post la disfalo de la komunismo. Ĉu fina venko de la kapitalismo. Hierover spreekt zaterdagmiddag de heer Clément Tholet, algemeen secretaris van Mondpaca Esperantista Movado en redacteur van het blad Paco. Zondag geeft de heer Petro Roelofs een lezing over zijn (controversiële ideeën over ons geldverkeer en spreekt Ed Borsboom over Vladimir Varankin. Verder zijn er talloze ontspanningsmogelijkheden.
Kostprijs fl 52,50 (± 1100 BEF) (voor vrijdagavond fl 17.50 extra) vóór 10 oktober. Inschrijving schriftelijk bij Peter van Noorden, Dr. A, Schweitzerlaan 22, 1443 WT Purmerend. Voor België is inschrijving alleen geldig met een gelijktijdige aanbetaling van 400,– fr. op rekening 000-0545514-83 van Stella De Weerd, Sierkenslaan 17, B-2940 Stabroek, met vermelding Faulhaber

Burgunda semajnfino

Ni invitas ĉiujn membrojn, nemembrojn, eksterlandanojn kaj manĝemulojn al nia 2a Burgunda Semajnfino la 14an kaj 15an de novembro.
Sabatmatene okazos FLEJA-Jarkunveno, posttagmeze ni preparos polan festmanĝon sub la gvidado de Ela Strug. Vespere ni manĝos akompanate de la muziko de Chopin: tiel ni unuigos Esperanton, kuirarton kaj muzikon.
La semajnfino okazos en Provinciaal Vormingscentrum „Het Leen", Gentsesteenweg 80, B-9900 Eeklo.
Aliĝo kaj pago: –18jaraĝaj 900 BEF (antaŭ 15/10; 1000 BEF poste); +18jaraĝaj 1200 BEF (antaŭ 15/10; 1300 BEF poste).
Informoj kaj aliĝoj: Peter Ameye, Azalealaan 18, 9160 Lokeren; tlf.: (091) 48 20 45.

Nepre aliĝu antaŭe!

komencantoj kaj spertuloj partoprenu al

Trilanda renkontiĝo

dimanĉon, 18an de oktobro 1992
de la 9a ĝis la 18a horo
en **Welkenraedt**, Belgio

En la programo: vizito al la stacidomo kie troviĝas malnovaj vaporlokomotivoj.
La celo estas doni praktikan helpon al komencantoj. Tial nepre bezonas ke ĉeestas spertuloj kiuj pretas gvidi konversaciajn rondojn, paroligajn ludojn ktp.;
Same nepre necesas ke ĉeestas komencantoj, kiuj pretas fari sian eblon por ekparoli – eĉ balbutante – la internacian lingvon Esperanton.
Informoj ĉe Marie Grela, rue de la Colline 16, 4840 Welkenraedt.

En Eŭregion
venu por efektive praktiki Esperanton!

De teksten met de gegevens over de programma's van de clubs moeten op de redactie toekomen voor 1 oktober 1992. De publikatie van redactionele teksten gebeurt gratis. Voor advertenties raadplege men het Esperantocentrum te Antwerpen.

ANTWERPEN

La Verda Stelo

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.00 uur. Het clublokaal is toegankelijk vanaf 18.30 uur.

vrijdag 4 sept.: Voorstelling van nieuwe cursussen door de cursusleiders.
vrijdag 11 sept.: INTERNATIONALE AVOND. Bart Ruigrok (Nederland) heeft het over de nieuwe spoorwegtunnel in Rotterdam.
vrijdag 18 sept.: Denise en Jules: Woordgespeel.
vrijdag 25 sep.: Debat over „Ŝirpecoj" van Chris Declerck, met een inleiding door Manuel Halvelik en Cor van Ekelenburg.
vrijdag 2 okt.: Luisterkwis door Jan Bovendeerd.
vrijdag 9 okt.: Grégoire Maertens: Esperanto in de E.G.
vrijdag 16 okt.: Toen ik nog een klein meisje/jongen was... Leden vertellen over hun prilste jeugd.
vrijdag 23 okt.: DEBATAVOND over een actueel probleem.
vrijdag 30 okt.: INTERNATIONALE AVOND: Andre Anansio (Rusland).
vrijdag 6 nov.: Hélène Falk: Pieter Breughel de Oude.
vrijdag 13 nov.: Iwona Kocięba: Internationale gewoonten van geboorte tot overlijden.

BRUGGE

Paco kaj Justeco

donderdag 10 sept.: Napraten over het congres van Wenen.
donderdag 22 okt.: Neven Kovačic (Kroatië).

BRUSSEL

Elke vrijdag van 12 tot 13 uur taalnamiddagen in het Anspach Centre o.l.v. Marc Demonty.

GENT

La Progreso

Iedere 4de vrijdag van de maand gewone clubvergadering in chalet „'t Clubke", Griendeplein 1, Gent (nabij het Rabot). De bijeenkomst begint om 20.00 uur. Conversatieavonden op dinsdag van 19.00-20.45 uur in de Volkshogeschool, Bargiekaai 1. Inlichtingen zijn te verkrijgen bij Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tlf. (091) 30 16 77 of op het antwoordapparaat van René Budts (091) 22 37 98.

zaterdag 5 sept.: Studiedag: Mitoj kaj faktoj pri Esperanto, met lezingen van Jacques Farjon de la Gatinerie, Pierre Janton en Claude Piron in „Het Pand", vanaf 9.30 uur.
dinsdag 8 sept.: Info-avond over de cursussen in de Volkshoge-

school, Bargiekaai 1 om 19.30 uur.
vrijdag 25 sept.: Ingrid Lievens: Leuke fysische experimenten.
vrijdag 23 okt.: Verslag over congressen en andere Esperanto-belevenissen.
vrijdag 27 nov.: Hélène Falk spreekt over de familie Breughel.

HOUTHALEN

Houthalense Esperantogroep

Iedere 2de maandag van de maand, gewone clubvergadering in het Cultureel Centrum: "De Drij Berlengs", boven de gemeentelijke bibliotheek, Vredelaan 36, Houthalen-centrum. Programma's beginnen om 20.00 uur, gevolgd door cursus voor beginners. Info bij Alfons Lijnen, Grote Baan 156, 3530 Houthalen, tlf. (011) 52 20 74.

maandag 14 sept.: De esperantobeweging, praktisch internationaal corresponderen. Gebruik van „Koresponda Servo Mondskala". 6de les uit Esperanto Programita.
woensdag 7 okt.: Info-dag: inleiding nieuwe cursus te Houthalen om 20 uur. Stuur kennissen en sympathizanten!
maandag 12 okt.: Aardstralen en eventuele gevolgen voor de gezondheid, door Alfons Lijnen.
7de les uit Esperanto Programita.
maandag 9 nov.: Het congres in Wenen, met dia's door Jos Vandebergh.
8ste les uit Esperanto Programita.

KALMTHOUT

La Erikejo

De 3de donderdag van de maand om 20.00 uur in restaurant Cambuus, Heidestatieplein 10, 2920 Kalmthout, tlf. (03) 666 42 58.

donderdag 17 sept.: Vakantieverhalen door de aanwezigen.
donderdag 15 okt.: Congresindrukken door Anita Scheenaerts, Clementine De Cuyper (en Henny De Ketelaere).
donderdag 19 nov.: Verkiezing van het nieuwe bestuur en Esperanto op fonoplaat en cassette door Stella De Weerd.
donderdag 17 dec.: Zamenhofavond en Kerstfeest.

KAPELLE

Zelanda Esperanto Grupo

vrijdag 11 sept.: Vakantiebelevenissen. Bij Hans Schutijser, Troelstraweg 235, Vlissingen.
vrijdag 9 okt.: Gesproken dagblad. Bij Dies en Sally Krombeen, Juffersweg 4b, Kapelle.
vrijdag 6 nov.: De gevolgen van de ontdekking van Amerika: iedereen geeft zijn mening. Bij Els de Morree, Kruitmolenstraat 31, Middelburg.

LIMBURG

Esperanto Limburg

Bijeenkomsten in ons clublokaal, Ambachtstraat 39, 3530 Houthalen beginnen om 20u gevolgd door gezellig samenzijn. Inlichtingen bij Jos Vandebergh op hierboven vermeld adres, tlf. (011) 52 19 43 of bij Albert Claesen, Zonnebloemstraat 13, 3590 Diepenbeek, tlf. (011) 32 36 03.

maandag 28 sept.: Josy Hermans: de Limburgse Bibliotheek.

La libro de „Horizontaal"

En ĉiu numero de „Horizontaal" ni prezentas al vi unu libron kiun vi povas akiri ĉe FEL duonpreze dum du monatoj, menciante tiun ĉi anoncon. La libro kiun ni elektis por vi en septembro-oktobro 1992 estas:

Oktavia

de Seneko

Klasikaĵo el la latina teatra-literaturo en kiu honoro kaj lojaleco kolizias. La tradukon versforman prizorgis Gerrit Berveling.

Havebla ĝis fino de oktobro 1992 kontraŭ 130 frankoj (ĉ. 7 guldenoj).